

Instytut Pamięci Narodowej - Poznań

<https://poznan.ipn.gov.pl/pl7/publikacje/ksiazki-poznan/242935,Sadownictwo-specjalne-w-bylym-zaborze-pruskim-w-latach-19191921.html>
30.05.2026, 01:04

Sądownictwo specjalne w byłym zaborze pruskim w latach 1919-1921

Tagi:

[Pomorze](#) [Powstanie Wielkopolskie](#) [sądy specjalne](#) [Traktat wersalski](#) [Wielkopolska](#)

Do pobrania:

[SPIS TRESCI - Sądownictwo specjalne w byłym zaborze pruskim w latach 1919-1921 \(pdf, 52.65 KB\)](#)

[Indeks - Sądownictwo specjalne w byłym zaborze pruskim w latach 1919-1921 \(pdf, 73.88 KB\)](#)

Opis

Adam Bojarski, *Sądownictwo specjalne w byłym zaborze pruskim w latach 1919-1921*, Poznań-Warszawa 2026, 432 s., ISBN 978-83-8376-757-4

Oddziałowy Projekt Badawczy „Wielkopolska w XX-leciu międzywojennym”.

Seria „Monografie”, tom 190.

W okresie pomiędzy zakończeniem I wojny światowej a wejściem w życie postanowień traktatu wersalskiego na terenie byłego zaboru pruskiego panowała dość specyficzna sytuacja prawna. W momencie wybuchu powstania wielkopolskiego 1918-1919 zdano sobie sprawę, że potrzebny będzie odrębny od niemieckiego, powstańczy wymiar sprawiedliwości. W ten sposób utworzono sądownictwo powstania wielkopolskiego 1918-1919. W wyniku postanowień traktatu wersalskiego przyznano Polsce część Wielkopolski oraz Pomorze. Ponieważ na tym obszarze obowiązywał model sądownictwa niemieckiego, Minister byłej Dzielnicy Pruskiej podjął decyzję o powołaniu sądów tymczasowych, które miały orzekać do momentu utworzenia sądownictwa polskiego. W wyniku zbrojnych działań Rosji Sowieckiej oraz niemieckich operacji dywersyjnych na terytorium byłego zaboru pruskiego utworzono wojskowe sądy doraźne. Ich celem było szybkie wymierzanie sprawiedliwości.

[Poprzedni Strona](#)

